

KORT

**José van Dijk
KNAW-president**

José van Dijk, hoogleraar vergelijkende mediastudies aan de Universiteit van Amsterdam, is Hans Clevers als president van de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW) opgevolgd. De wisseling van de wacht vond in mei plaats. José van Dijk: 'Het is een enorme eer om door bestuur en leden van de KNAW te zijn geselecteerd als hun president. Natuurlijk sta ik op de schouders van reuzen: Hans Clevers, Robbert Dijkgraaf en Frits van Oostrom hebben van de KNAW gemaakt wat het nu is: een eerbiedwaardig instituut, bevolkt door eminente wetenschappers die midden in de wereld staan. De Jonge Akademie en de Akademie van Kunsten zijn twee parels aan de kroon van de KNAW, en ik zie er enorm naar uit om samen met alle leden de ramen van het Trippenhuys nog verder open te zetten.' (HB) knaw.nl

**Save the date:
12 juni Bessensap**

NWO organiseert in samenwerking met de Vereniging voor Wetenschappelijke Journalistiek en -communicatie Nederland (VWN) voor de vijftiende maal Bessensap. Het evenement brengt journalisten, voorlichters en onderzoekers bij elkaar onder het motto 'Wetenschap ontmoet pers'. Centraal op Bessensap staan de verhalen van wetenschappers over hun onderzoek, van laatste nieuws tot een update van actuele discussies in een vakgebied, maar wetenschap is ook voor een belangrijk deel debat en discussie. Daarom is er ook ruimte voor twee debatten over wetenschap en wetenschapsbeleid. De debatten staan onder leiding van dagvoorzitter Frénk van der Linden. (HB) nwo.nl/bessensap2015

**Online SHEBANQ
wint DH-award**

Het CLARIN-NL-project SHEBANQ heeft de Digital Humanities Award 2014 gewonnen in de categorie Best Tool or Suite of Tools. Via SHEBANQ hebben onderzoekers online toegang tot de tekst van de Hebreeuwse Bijbel, verrijkt met taalkundige annotaties. Onderzoekers kunnen zoekopdrachten uitvoeren en deze delen met collega's. Dirk Roorda van DANS was betrokken bij het project: "SHEBANQ is een mooi voorbeeld van archivering en hergebruik voor en door wetenschappers." De DH Awards is een jaarlijkse prijs die erkenning geeft aan talent en expertise in de digitale geesteswetenschap. In totaal waren 25 tools voorgedragen voor deze categorie. (ER) shebanq.ancient-data.org

GEHOORD & BIJGEWOOND

**Start van een digitaal lab
voor geesteswetenschap**

Erica Renckens

Bij Beeld en Geluid klonk 13 maart het officiële startschot voor CLARIAH. Tijdens de drukbezochte middag werden de plannen voor de ontwikkeling van een digitale infrastructuur voor de geesteswetenschappen gepresenteerd. In CLARIAH (Common Lab Research Infrastructure for the Arts and Humanities) werkt een consortium van meer dan veertig partners de komende vier jaar samen.

Na een welkomstwoord van Jan Müller, directeur van Beeld en Geluid, opende Lex Heerma van Voss, hoofdaanvrager van CLARIAH, de middag. Hij liet zien dat Brieven als buit, een dataset die oorspronkelijk was samengesteld voor de beantwoording van een specifieke onderzoeksvraag, ook bruikbaar is in een geheel andere (geesteswetenschappelijke) discipline - mits de data zijn voorzien van de juiste annotaties in een geschikt protocol. Vervolgens gingen vertegenwoordigers van de drie CLARIAH-pijlers (tekst, media en gestructureerde data) in op de mogelijkheden die de nieuwe infrastructuur hun vakgebied zal bieden.

Na de officiële lancering van de Nederlab-website en de presentatie van de demoprojecten, sloot filosofe Arianna Betti de dag af met haar keynote. Daarin contemplerde ze over de voorwaarden voor een

Het CLARIAH-consortium ontwikkelt de komende jaren een digitale infrastructuur voor de geesteswetenschappen foto Margriet van den Berg

succesvolle revolutie in de geesteswetenschappen. De interpretatie van de data die voortkomen uit computationele methoden is nu nog geheel aan de onderzoeker. Idealiter zou de computer ook hierbij moeten helpen.

clariah.nl

**Historici bespreken
digitale communicatie**

Ilja Nieuwland

Van 18 tot 20 maart vond aan de Berlijnse Humboldt-Universiteit de workshop Europeanization of Scientific Communication in the Digital Age plaats - een gecombineerd initiatief van Virtual Knowledge Net en de redactie van H-Soz-Kult, een groot online informatie- en

communicatieplatform voor historici. Onder de genodigde sprekers bevonden zich vertegenwoordigers van H-Net, DOAJ (Directory of Open Access Journals) en andere organisaties, die zich met name richten op de veranderde praktijk van het academisch publiceren. Ook was er aandacht voor de gevolgen daarvan voor de prioritering van academisch onderzoek en de toegenomen - en nog steeds niet helemaal verankerde - rol van online communities binnen wetenschapscommunicatie. De informele toonzetting van de bijeenkomst maakte het gemakkelijker om ook *ex cathedra* te contempleren en te speculeren over de impact van digitale communicatiemethoden.

hsozkult.de

9 miljoen krantenpagina's online beschikbaar**Big Data: omgaan met imperfectie**

Meer dan 9 miljoen krantenpagina's staan online in Delpher. Veel onderzoekers putten uit die databron voor nieuw onderzoek. Maar hoe gaan we om met de imperfecties van de databestanden? En kan de KB die repareren?
Inge Angevaere

Die vragen stonden centraal tijdens een drukbezocht symposium dat de KB eind maart organiseerde. Wetenschappers discussieerden met elkaar en met KB-medewerkers over ontbrekende titels en jaargangen in de krantencollectie, over niet goed leesbare teksten (OCR) en de obstakels in het auteursrecht.

Bij ieder digitaliseringsproject worden keuzes gemaakt, zo maakten KB-medewerkers duidelijk, vaak in

Eén van de praktijkvoorbeelden: Dr. Victor de Boer (Vrije Universiteit): "De techniek van Linked Data blijkt prima te werken als je verschillende soorten gegevensbestanden zinnig wilt koppelen." De Boer noemde ook de minder bekende ANP-Radiobulletins in Delpher als waardevolle onderzoeksbron.

foto Beeldstudio KB

overleg met wetenschappers. Maar bijvoorbeeld een keuze vóór kwantiteit gaat vaak ten koste van de kwaliteit - en omgekeerd. Het is belangrijk dat dataproducten en wetenschappers veel informatie uitwisselen om tot een genuanceerd

gebruik van de collecties te komen. Zo presenteerde Dr. Jaap Verheul (Universiteit Utrecht) de Texcavator, een instrument-in-woording dat textmining en visualisatie van de resultaten mogelijk maakt. Zodra het instrument is uitontwikkeld, wordt

het gratis beschikbaar gesteld. Een ander voorbeeld is het project Polimedia, gepresenteerd door Dr. Martijn Kleppe (Erasmus Universiteit Rotterdam) en Dr. Laura Hollink (Vrije Universiteit). Polimedia maakt het mogelijk om gegevens uit de KB, het Instituut voor Beeld en Geluid en de Staten-Generaal digitaal in samenhang te analyseren en zo te onderzoeken hoe politieke debatten verlopen. Uiteraard is er nog veel meer onderzoek gaande naar de digitale data zelf en de manieren waarop ze wetenschappelijk gefundeerde inzichten kunnen brengen. Het complete verslag inclusief presentaties staat op de website van de KB.

kb.nl/nieuws/2015/historische-kranten-als-big-data

KORT

**Levensverhalen van
vluchtelingen online**

Het project Ongekend bijzonder verzamelt tweehonderd levensverhalen van vluchtelingen met diverse achtergronden uit Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Utrecht. Samen met kunstenaars werken de vluchtelingen hun verhaal uit in een kunstuiting. Het audiovisuele materiaal en de kunstuitingen zullen in 2016 beschikbaar komen in de gemeentearchieven, musea en bibliotheken die aan het project meewerken. De verhalen van de vluchtelingen worden in samenwerking met DANS doorzoekbaar gemaakt voor onderzoekers. (ER) ongekendbijzonder.nl

**Educatieve modules
CLARIN-NL**

Alle educatieve modules die de afgelopen jaren zijn ontwikkeld in het kader van het onlangs afgeronde CLARIN-NL-project zijn verzameld op één website. Hier zijn zowel de tutorials te vinden voor specifieke services uit CLARIN-NL, alsook de presentaties die zijn gegeven tijdens de LOT Summerschool 2014, de LOT Winterschool 2015 en andere belangrijke bijeenkomsten. CLARIN-NL wil op deze manier het gebruik van de services en data uit CLARIN-NL door geesteswetenschappers zo laagdrempelig mogelijk maken. (ER) dev.clarin.nl/node/CLARIN-Educational-Packages